

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego unijne ramy przesiedleń i zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 516/2014”

[COM(2016) 468 final – 2016/0225 COD]

(2017/C 125/05)

Sprawozdawca: **Christian MOOS**

Wniosek o konsultację	Rada Unii Europejskiej, 7.9.2016 Parlament Europejski, 12.9.2016
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa
Data przyjęcia przez sekcję	10.1.2017
Data przyjęcia na sesji plenarnej	25.1.2017
Sesja plenarna nr	522
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	177/8/9

1. Wnioski i zalecenia

EKES

1.1. Apeluje o utworzenie prawdziwie wspólnej polityki azylowej zgodnie z wartościami europejskimi. Z zadowoleniem przyjmuje stworzenie unijnych ram przesiedleń.

1.2. Wzywa UE do przyjęcia większej odpowiedzialności za osoby wymagające ochrony międzynarodowej, do poczynienia większych niż dotychczas wysiłków, by je przyjąć, oraz do okazania większej solidarności z krajami trzecimi, lecz również z takimi państwami członkowskimi jak Grecja, jeśli chodzi o kwestie związane z uchodźcami.

1.3. Podkreśla swój apel o stworzenie solidnych systemów integracyjnych w państwach członkowskich.

1.4. Wzywa, aby wspólne kryteria przesiedleń opierały się głównie na potrzebie ochrony osób, a nie tylko na skutecznej współpracy z państwami trzecimi w dziedzinie azylu. Kryteria te muszą być również stosowane w sposób niedyskryminujący.

1.5. Za dyskusyjne uważa koncepcje takie jak „kraj pierwszego azylu” czy „bezpieczny kraj trzeci”, z uwagi na obecną niepewną i niestabilną sytuację w takich państwach trzecich i regionach. Zdaniem Komitetu oświadczenie UE–Turcja jest niezmiernie ważne w obecnej sytuacji. Zarówno w interesie UE, jak i Turcji leży monitorowanie sytuacji w zakresie przestrzegania praw człowieka w ramach wdrażania tego oświadczenia.

1.6. Wzywa do oddzielenia programu przesiedleń od umów o partnerstwie, których celem jest przekonanie państw trzecich do ograniczenia napływu uchodźców, gdyż istnieje tu ryzyko naruszania prawa międzynarodowego i praw podstawowych. Podkreśla, że działania w ramach partnerstw z państwami trzecimi lub ogólnie pomoc rozwojowa nie może być uzależniona od porozumień w sprawie powrotu ani innych podobnych umów o współpracy z państwami trzecimi.

1.7. Apeluje, by UNHCR odgrywało kluczową rolę w identyfikowaniu obywateli państw trzecich bądź bezpaństwowców, którzy mają zostać przesiedleni, i kwestionuje przyznawanie państwom trzecim specjalnych praw dotyczących selekcji takich osób.

1.8. Z zadowoleniem przyjmuje uwypuklenie potrzeby ochrony kobiet oraz dzieci i osób młodocianych. Niemniej krytycznie podchodzi do kategorii „osób w trudnej sytuacji społecznej i ekonomicznej”. Z uwagi na pomieszczenie we wniosku Komisji różnych legalnych sposobów dotarcia do UE istnieje ryzyko, że ucierpi na tym jakość i ilość przesiedleń.

1.9. Kwestionuje, zgodnie z konwencją genewską z 1951 r., ogólne wyłączenie osób, które nielegalnie przebywały na terytorium państw członkowskich, nielegalnie na nie przybyły bądź podjęły próbę nielegalnego przybycia na terytorium państw członkowskich w okresie pięciu lat poprzedzających ich przesiedlenie, a także osób, którym państwa członkowskie odmówiły w okresie ostatnich pięciu lat poprzedzających przesiedlenie prawa do przesiedlenia, mimo że spełnione zostały kryteria kwalifikowalności.

1.10. Zaznacza, że przesiedlenia nie mogą naruszać prawa do azylu. Ogólnie należy zagwarantować zachowanie praw podstawowych w ramach Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców, Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz Europejskiej konwencji praw człowieka (EKPC).

1.11. Opowiada się za określeniem ambitnych celów w odniesieniu do ustalania rocznej liczby osób, które mają zostać przesiedlone, i zaleca uznanie liczby przedstawionej przez Komitet Wysokiego Szczebla ds. Przesiedleń za poziom minimalny.

1.12. Oczekuje, że będzie uczestniczył w rozpoczynającym działalność Komitecie Wysokiego Szczebla ds. Przesiedleń.

1.13. Zaleca również stały udział UNHCR w tym komitecie. Ogólnie we wniosku Komisji nie jest jasne, kto (UNHCR czy państwa członkowskie) i za pomocą jakich procedur ma określać osoby wymagające ochrony międzynarodowej ani jaką rolę będzie tu odgrywać unijna agencja ds. azylu.

1.14. Opowiada się za zbadaniem alternatywnych uzupełniających rozwiązań w zakresie programów przyjmowania i finansowania, na wzór kanadyjskiego prywatnego programu sponsorowania uchodźców „Private Sponsoring of Refugees Program”⁽¹⁾. Instytucjonalizacja trójstronnego podejścia obejmującego państwa członkowskie, UNHCR oraz podmioty prywatne i społeczeństwo obywatelskie byłaby, ogólnie rzecz biorąc, korzystna dla ustanowienia unijnych ram przesiedleń. Nie może to jednak negatywnie wpływać na jakość i ilość przesiedleń. Wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, aby społeczeństwo obywatelskie było należycie informowane o planach w zakresie przesiedleń i by otrzymało wsparcie w zakresie udziału w tym procesie.

1.15. Zaleca wzmocnienie obecności instytucji UE i państw członkowskich w najbardziej obciążonych krajach pochodzenia i tranzytu. Należy odciążyc te ostatnie dzięki budowaniu zdolności w zakresie przyjmowania i ochrony na miejscu.

2. Ocena poszczególnych przepisów wniosku

2.1. Unijne ramy przesiedleń

2.1.1. EKES wyraża zadowolenie w związku z przesiedlaniem do UE osób wymagających międzynarodowej ochrony. Podkreśla apel poczyniony w opinii w sprawie Europejskiego programu w zakresie migracji⁽²⁾, by państwa członkowskie stworzyły solidne systemy integracji w celu wspierania procesu przesiedlenia oraz by ułatwiono dostęp do rynku pracy, uznawanie kwalifikacji oraz szkolenie zawodowe i naukę języków.

2.1.2. EKES popiera środki na rzecz przeprowadzanej jak najwcześniej, skutecznej i udanej integracji przesiedlonych osób w ramach przedłożonego dnia 7 czerwca 2016 r. planu działania na rzecz integracji obywateli państw trzecich⁽³⁾. Stoją one niemniej w sprzeczności ze statusem ochrony uzupełniającej, z uwagi na to, że państwa członkowskie muszą ponownie sprawdzać status danej osoby i bywa, że status uchodźcy nie zostaje przyznany. Tym samym istnieje ryzyko, że osoba wymagająca ochrony międzynarodowej zostanie wydalona lub odesłana do państwa trzeciego lub kraju pochodzenia.

⁽¹⁾ <http://www.cic.gc.ca/english/resources/publications/ref-sponsor/>.

⁽²⁾ Dz.U. C 71 z 24.2.2016, s. 46.

⁽³⁾ COM(2016) 377 final.

2.2. *Regiony lub państwa trzecie, z terytorium których ma nastąpić przesiedlenie*

2.2.1. EKES popiera przewidzianą w art. 7 i 8 elastyczność w ustalaniu wspólnych kryteriów wyboru regionów lub państw trzecich, z terytorium których ma nastąpić przesiedlenie. Jednakże nie powinny mieć one zbyt wyłącznego charakteru ani zależeć od jakości skutecznej współpracy państwa trzeciego lub regionu w dziedzinie migracji i azylu, lecz od potrzeby ochrony osób. EKES odrzuca wszelkie przejawy dyskryminacji związanej z obraną przez daną osobę trasą bądź krajem pochodzenia oraz ze względu na rasę lub religię (art. 3 konwencji genewskiej).

2.2.2. Odnośnie do stworzenia warunków do stosowania koncepcji „kraj pierwszego azylu” i „bezpiecznego kraju trzeciego” w odniesieniu do powrotu osób ubiegających się o azyl, EKES stwierdził już w opinii w sprawie unijnego wspólnego wykazu bezpiecznych krajów pochodzenia⁽⁴⁾, że za wcześniej jeszcze na wyczerpujący wykaz, w związku z czym trzeba uzgodnić wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia w oparciu o wspólne kryteria, np. zawarte w dyrektywie 2013/32/UE. Do oceny danego kraju należy stosować konkretne, praktyczne i precyzyjne wskaźniki, głównie z takich źródeł, jak UNHCR, EASO, Rada Europy, Europejski Trybunał Praw Człowieka i inne organizacje działające na rzecz praw człowieka. EKES apeluje, by koncepcje te w żadnym wypadku nie stosowały się do państw łamiących prawa człowieka i zasady praworządności. Ponadto kraj trzeci może zostać uznany za „bezpieczny” tylko po upewnieniu się, że przestrzega on zasady non-refoulement i ogólnie w pełni uznał i wdrożył konwencję genewską i protokół nowojorski z dnia 31 stycznia 1967 r. dotyczący statusu uchodźców i inne właściwe umowy.

2.2.3. Niemniej zdaniem EKES-u Unia poprzez partnerstwa usiłuje przerzucić na państwa trzecie problematykę związaną z uchodźcami i własną odpowiedzialność za osoby wymagające ochrony, a także przekonać je dzięki zachętom materialnym do zatrzymania tych osób na granicach. W tym kontekście należy także przyjrzeć się kwestii zwiększenia w związku z nowymi umowami tempa readmisji obywateli państw trzecich i bezpaństwowców przebywających w nieuregulowany sposób na terytorium państw członkowskich. Wysiłki na rzecz ograniczenia liczby uchodźców wiążą się z ryzykiem, iż państwa trzecie zatrzymają na swoich granicach nowo przybywające osoby wymagające ochrony, wydalą je lub odeślą, łamiąc tym samym zasadę non-refoulement zapisaną w Karcie praw podstawowych, w konwencji genewskiej i w EKPC. EKES domaga się więc rygorystycznego stosowania przepisów prawa międzynarodowego i utworzenia skutecznych mechanizmów kontroli.

2.3. *Regiony lub państwa trzecie, z terytorium których ma nastąpić przesiedlenie (art. 4)*

2.3.1. EKES wzywa do oddzielenia programu przesiedleń od umów o partnerstwie. Należy więc skreślić wyrażenie w art. 4 lit. a) „oraz dalsze przemieszczanie się takich osób na terytorium państw członkowskich”. Zdaniem Komitetu kryteria wymienione w art. 4 lit. c) i d) (z wyjątkiem ppkt (iii)) stoją w sprzeczności z prawem do azylu i zapewnieniem ochrony przed zawracaniem, zagwarantowanymi w art. 18 i 19 Karty, i muszą zostać usunięte.

2.3.2. EKES wzywa, zgodnie ze stanowiskiem UNHCR, by przepisy dotyczące readmisji zawierały gwarancję, że państwo trzecie bądź region w pełni uznało i wdrożyło konwencję genewską, dzięki czemu zapewniony zostanie dostęp do procedury oceny wniosków o ochronę zgodnie z konwencją.

2.3.3. Komitet z zaniepokojeniem zauważa, że mechanizm powrotów ustanowiony na mocy oświadczenia UE–Turcja może doprowadzić do przekształcenia hotspotów w ośrodki detencyjne. Stanowiłoby to złamanie prawa do wolności i ochrony przed arbitralnym zatrzymaniem (art. 5 EKPC, art. 6 Karty). EKES wyraża więc najwyższe zaniepokojenie w związku z zatrzymaniami w celu wydalenia i powrotami, które mają miejsce na mocy oświadczenia UE–Turcja, oraz uważa, że należy przeprowadzić pilny przegląd obecnego mechanizmu powrotów, by zapewnić odpowiednią ochronę w jego ramach i w ramach nowych porozumień o partnerstwie.

2.3.4. Komitet popiera w zasadzie nasilenie stosunków dyplomatycznych oraz środki finansowe i techniczne w ramach partnerstw z państwami trzecimi, takie jak budowanie lokalnych zdolności w zakresie przyjmowania i ochrony osób wymagających ochrony międzynarodowej, co służy rozwiązaniu kwestii związanych z uchodźcami w państwach trzecich i regionach. Działania te muszą być zgodne z konwencją genewską, EKPC i Kartą praw podstawowych. Również te środki w zakresie przesiedlenia czy ogólna pomoc rozwojowa nie mogą być uzależnione od porozumień w sprawie powrotu ani innych podobnych porozumień z państwami trzecimi. Takie umowy są sprzeczne z humanitarnymi celami tych działań.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 71 z 24.2.2016, s. 82.

2.4. Kryteria kwalifikowalności (art. 5)

2.4.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje szczególne uwypuklenie potrzeby ochrony kobiet i dziewczynek oraz dzieci i młodocianych, w tym małoletnich bez opieki, a także uwzględnienie osób połączonych więzami rodzinnymi, jako poszerzenie klasycznych kategorii przesiedleń. Popiera zwłaszcza troskę o jedność rodziny i uznanie za członka rodziny także rodzeństwa. Środki te powinny jednak mieć zastosowanie jedynie wtedy, gdy dobra rodziny nie daje się zagwarantować poprzez istniejące instrumenty łączenia rodzin, takie jak dyrektywa w sprawie łączenia rodzin z 2003 r. EKES podkreśla konieczność zachowania zasad równości i niedyskryminacji, które powinny stosować się bez uszczerbku do lit. a), b), c) i d).

2.4.2. Niemniej Komitet krytycznie podchodzi do rozszerzenia kategorii o „osoby w trudnej sytuacji społecznej i ekonomicznej”, jeśli osoby te mają niskie dochody, niski status zawodowy czy niewielkie wykształcenie itp. Kategoria ta nie wymaga ochrony na mocy konwencji genewskiej i mogłaby prowadzić do dyskryminacji wobec osób wymagających ochrony międzynarodowej. Niemniej należy koniecznie stworzyć inne legalne sposoby dotarcia do UE oraz środki ukierunkowane na pomoc osobom w trudnej sytuacji społeczno-gospodarczej.

2.4.3. Ogólnie rzecz biorąc, EKES zaleca przyjęcie od dawna obowiązujących kryteriów kwalifikowalności ustalonych przez UNHCR i tym samym wzmocnienie centralnej roli tego organu w procesie identyfikacji osób wymagających ochrony międzynarodowej.

2.5. Podstawy wyłączenia z programów przesiedleń (art. 6)

2.5.1. EKES odrzuca ogólne wyłączenie osób na mocy art. 6 ust. 1 lit. d) i f), gdyż zawarte tam postanowienia stoją w sprzeczności z podstawowym prawem do azylu. Obie litery muszą zostać usunięte, aby utrzymać integralność i wiarygodność instytucji azylu.

2.5.2. Należy także zadbać o to, by art. 6 ust. 1 lit. c) stosowany był tylko z poszanowaniem zasady proporcjonalności. Ponadto ze względu na różne ramy prawne i różne interpretacje przepisów w poszczególnych państwach należy unikać, w kontekście kryteriów kwalifikowalności i wyłączenia, ogólnikowych sformułowań (jak np. w art. 6 ust. 1 lit. a) pkt (ii) „popelniły one poważne przestępstwo”) bądź je skonkretyzować.

2.5.3. Skorzystanie z podstawy opcjonalnego wyłączenia (art. 6 ust. 2) przewidującej, że państwa członkowskie mogą odmówić przesiedlenia obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, do których znajduje zastosowanie *prima facie* jedna z podstaw wyłączenia, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. a) lub b), wymaga jasnych i rozsądnych dowodów. W przeciwnym wypadku należy ją usunąć. Państwo członkowskie działające wyłącznie na podstawie podejrzenia naruszyłoby zasadę niedyskryminacji.

2.6. Roczny unijny plan przesiedleń i ukierunkowane unijne programy przesiedleń (art. 7 i art. 8)

2.6.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje możliwość elastycznego reagowania na zmienność przepływów migracyjnych i okoliczności międzynarodowych. Apeluje jednak, zgodnie ze stanowiskiem UNHCR i innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego⁽⁵⁾, aby liczbę osób do przesiedlenia koniecznie traktować – inaczej niż w art. 7 – jako minimum oraz szacować ją na podstawie prognoz dotyczących przesiedleń, które co roku przedstawia UNHCR⁽⁶⁾. Zdaniem EKES-u wyznaczony przez UNHCR poziom przesiedleń dla Europy, odpowiadający co najmniej 25 % potrzeb przesiedleńczych na świecie, jest odpowiedni.

2.6.2. Komitet wyraża wątpliwości w związku z udziałem państw członkowskich we wdrażaniu rocznego planu przesiedleń. Są one uzasadnione w świetle dotychczasowego stanu wdrażania konkluzji Rady z dnia 20 lipca 2015 r., a także prowadzonego przez Komisję postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego z powodu niewdrożenia wspólnego europejskiego systemu azylowego⁽⁷⁾ oraz w świetle sprawozdań Komisji z postępów w zakresie realizacji postanowień oświadczenia UE–Turcja⁽⁸⁾.

⁽⁵⁾ Joint Comments Paper by Caritas Europe, CCME, ECRE, ICMC Europe, IRC, Red Cross EU Office, 14.11.2016. [Wspólne uwagi Caritas Europa, kościelnej Komisji ds. Migracji w Europie (CCME), Europejskiej Rady ds. Uchodźców i Wypędzonych (ECRE), Międzynarodowej Komisji Katolickiej ds. Migracji (ICMC Europe), Międzynarodowego Komitetu Ratunkowego (IRC) i biura Czerwonego Krzyża w UE].

⁽⁶⁾ UNHCR Projected Global Resettlement Needs 2016. [Przewidywania potrzeb w zakresie przesiedleń Biuro UNHCR 2016 r.].

⁽⁷⁾ IP/15/6228.

⁽⁸⁾ COM(2016) 349 final.

2.6.3. W art. 8 trzeba wyraźniej rozróżnić między ramami przesiedleń UNHCR a środkami na rzecz przesiedleń i innymi legalnymi sposobami dotarcia do Europy, jakie oferują UE, państwa członkowskie i inne zainteresowane strony. EKES co do zasady z zadowoleniem przyjmuje zinstytucjonalizowane w kontekście unijnych ram przesiedleń podejście obejmujące trzy strony, zgodnie z którym przesiedlenia powinny odbywać się za pośrednictwem UNHCR, UE i jej państw członkowskich oraz prywatnych podmiotów i podmiotów społeczeństwa obywatelskiego.

2.7. *Zgoda (art. 9)*

2.7.1. Chociaż procedura przesiedleń przewidzianych w art. 10 i 11 musi odbywać się za zgodą obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców, niemniej osoba, która odmówiła przesiedlenia do konkretnego państwa członkowskiego np. ze względów rodzinnych, społecznych lub kulturowych, nie może zostać pozbawiona prawa do przesiedlenia w innym państwie członkowskim.

2.8. *Zwykła i przyspieszona procedura (art. 10 i 11)*

2.8.1. EKES przypisuje kluczową rolę UNHCR w identyfikowaniu obywateli państw trzecich i bezpaństwowców. UNHCR może otrzymywać wsparcie ze strony Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu, której cele i zadania muszą zostać jeszcze doprecyzowane przez Komisję, lub ze strony innych odnośnych organów międzynarodowych. EKES kwestionuje specjalne prawa przyznane np. w ramach oświadczenia UE–Turcja, które dają państwu trzeciemu, zamiast UNHCR, możliwość wyboru osób opuszczających kraj, gdyż nie daje to gwarancji przestrzegania praw podstawowych zapisanych w konwencji genewskiej, Karcie praw podstawowych i EKPC.

2.8.2. Zgodnie z wnioskiem przesiedlenie powinno być preferowanym sposobem uzyskania ochrony międzynarodowej na terytorium państw członkowskich i nie powinno być dublowane przez procedurę azylową. Takie ograniczenia mogą naruszyć prawo do azylu osób wymagających ochrony. Trzeba zapewnić możliwość ubiegania się o azyl w inny sposób na terytorium państw członkowskich, w przeciwnym razie mogłoby to naruszać prawo i obowiązek osób wymagających ochrony międzynarodowej do ubiegania się o azyl w pierwszym kraju przyjmującym w UE.

2.8.3. EKES zwraca uwagę na konflikt między integracją nowo przesiedlonych osób w państwie członkowskim a przyznaniem statusu ochrony uzupełniającej w ramach procedury przyspieszonej (art. 11). W państwie członkowskim przesiedlenia konieczne stają się bowiem powtórne zbadanie statusu uchodźcy danej osoby i status taki może zostać w pewnych wypadkach odrzucony. Nie należy więc przyznawać statusu ochrony uzupełniającej, zważywszy że procedura przyspieszona ma miejsce z uwagi na np. pilną potrzebę udzielania opieki medycznej. W przypadku obydwu procedur trzeba zbadać warunki przyznawania pełnego statusu uchodźcy⁽⁹⁾.

2.9. *Komitet Wysokiego Szczebla (art. 13)*

2.9.1. EKES zaleca, by roczny unijny plan przesiedleń Komisji został przygotowany z udziałem Komitetu Wysokiego Szczebla (wykraczając poza konsultacje), a jego wdrażanie miało charakter wiążący. Przewodniczyć temu organowi powinny wspólnie Komisja i Parlament w ścisłej współpracy ze społeczeństwem obywatelskim. EKES, jako przedstawiciel społeczeństwa obywatelskiego, powinien być członkiem Komitetu Wysokiego Szczebla lub co najmniej posiadać status stałego obserwatora lub status doradcy.

2.9.2. EKES apeluje, by Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu, UNHCR i Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM) również posiadały status stałych członków Komitetu Wysokiego Szczebla.

2.10. *Wykonywanie przekazanych uprawnień*

EKES popiera prawo weta i cofnięcia przez Parlament i Radę aktów delegowanych Komisji przyjętych zgodnie z art. 10 ust. 9.

2.11. *Stowarzyszenie z Islandią, Liechtensteinem, Norwegią i Szwajcarią*

EKES zdecydowanie popiera udział państw stowarzyszonych we wdrażaniu planów przesiedleń oraz ich udział w Komitecie Wysokiego Szczebla. Zaleca zaproszenie do udziału Zjednoczonego Królestwa, Irlandii i Danii.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 34 z 2.2.2017, s. 144; SOC/547 w sprawie drugiego pakietu dotyczącego reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego, Bruksela, 14 grudnia 2016 r., oraz konwencja genewska z 1951 r. (zob. s. xx niniejszego Dziennika Urzędowego).

3. Zalecenia szczegółowe

3.1. *Udział państw członkowskich w realizacji rocznych planów przesiedleń*

3.1.1. Komitet powtórnie wzywa w tym miejscu państwa członkowskie Unii i międzynarodową wspólnotę państw do przyjęcia większej odpowiedzialności za osoby wymagające ochrony międzynarodowej, do większej solidarności z państwami trzecimi i regionami, do których lub z których przesiedlono ludzi, a także do natężenia wysiłków w zakresie przesiedlenia i dobrowolnego przyjęcia ludzi ze względów humanitarnych.

3.1.2. Apeluje do UE i państw członkowskich o wypełnienie dotychczasowych zobowiązań w zakresie relokacji i przesiedlenia poczynionych w ramach decyzji Rady z lipca i września 2015 r. Należy przy tym lepiej uwzględnić ograniczone zdolności przyjmowania danego państwa członkowskiego, np. Grecji, a także poczynić większe wysiłki w celu stworzenia solidarnych ram przesiedleń w UE i wspólnego europejskiego systemu azylowego. Mając na uwadze szacunki UNHCR, według których 65,3 mln osób na świecie wymaga ochrony międzynarodowej, EKES zaleca wykazanie się większym zaangażowaniem i przesiedlenie rocznie znacznie więcej niż 20 tys. osób.

3.1.3. Komitet zaleca państwom członkowskim bezzwłoczne zwiększenie obecności instytucjonalnej w krajach pochodzenia i tranzytu oraz umożliwienie ambasadom i konsulatom lub mającym powstać ośrodkom migracyjnym szybkie uznanie potrzeby ochrony międzynarodowej na podstawie dokumentacji UNHCR i zatwierdzenie przesiedlenia do państw członkowskich. Byłby to dodatkowy element przyczyniający się do rozwoju infrastruktury niezbędnej dla unijnych planów przesiedleń.

3.2. *Współpraca*

3.2.1. EKES zaleca zinstytucjonalizowanie solidnego partnerstwa z UNHCR z racji jego wiedzy eksperckiej uznanej na szczeblu międzynarodowym. Dodatkowo można by nawiązać podobne partnerstwa z IOM i innymi uznanymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, takimi jak kościelna Komisja ds. Migracji w Europie (CCME) czy Europejska Rada ds. Uchodźców i Wypędzonych (ECRE). Komitet pragnie zachęcać państwa członkowskie do angażowania obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego na początkowych etapach na szczeblu lokalnym w celu uzyskania wsparcia lokalnych społeczności, co zwiększy szanse na udaną integrację przesiedlonych uchodźców.

3.2.2. Należy także rozważyć alternatywne programy przyjmowania i finansowania kierowane przez jednostki, organizacje pozarządowe, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacje społeczne, czy inne zainteresowane grupy, z myślą o stworzeniu legalnych dróg przybycia do UE. Programy te mogą użytecznie uzupełniać europejski plan przesiedleń, w żadnym razie jednak nie mogą go zastępować. EKES pragnie tu zwrócić uwagę na godną naśladowania kanadyjską inicjatywę „Private Sponsorship of Refugees Programme”. Społeczeństwo obywatelskie, partnerzy społeczni i władze lokalne pełnią ważne funkcje sprzyjające integracji po zakończeniu przesiedlenia. Dlatego też powinny zostać jak najszybciej włączone w planowanie i podejmowanie decyzji w kontekście unijnych ram przesiedleń.

3.2.3. Państwa członkowskie powinny regularnie oceniać prywatne programy przyjmowania i dopilnować przestrzegania praw podstawowych gwarantowanych w Karcie, EKPC i konwencji genewskiej oraz upewnić się, że programy te nie kierują się żadnymi innymi interesami. Osoby przesiedlone w ramach takich programów muszą spełniać warunki regulujące status uchodźcy. Otrzymują one ten sam status prawny w kraju przyjmującym co uchodźcy, którzy przybyli w ramach programów państwowych.

Bruksela, dnia 25 stycznia 2017 r.

Georges DASSIS
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego